

*Щипка М.Д.,
Лицеїстка групи Л-33
Івано-Франківського наукового фізико-технічного ліцею
Івано-Франківської обласної ради
Науковий керівник: Побігун О.В.,
канд.геогр.н., доцент кафедри туризму
Івано-Франківський національний університет нафти і газу
shchypka.mariia@ftl.if.ua*

ЗМІНА КЛІМАТУ: ВИКЛИКИ ТА РІШЕННЯ

Зміна клімату – серйозна загроза, на яку потрібно терміново реагувати. Кліматична криза та втрата біорізноманіття є найбільшими викликами нашого часу. Підвищення глобальних температур має глибокий вплив на клімат, і ці наслідки будуть ще серйознішими у найближчі роки. Для зупинення підвищення температури до 1,5°C потрібно скоротити викиди парникових газів на 50% до 2030 року (IPCC). До парникових газів відносять діоксид вуглецю, оксид азоту, водяна пара, метан, озон.

Клімат природно змінюється через такі фактори як океанські течії, вулканічна активність, сонячна радіація та великі кліматичні події. Однак за останні роки клімат суттєво змінився саме через діяльність людини. Глобальні температури зросли через викиди CO₂ від спалювання вичерпаного палива, неконтрольованої вирубки лісів, бездумного втручання в природні екосистеми. Постійні пожежі та обстріли міст призвели до потрапляння великої кількості токсичних хімічних речовин у довкілля. Тому ці фактори разом спричиняють зміну клімату та глобальне потепління. За останні сто років концентрація CO₂ збільшилася на 40%, метану – в 2,4 рази, закису азоту – на 20%. Останні 11 з 12 років були найтеплішими від початку вимірювання температури (1850 р.). Рівень світового океану зростає на 1,8 мм щорічно з 1961 по 2003, а з 2003 – на 3,1 мм. Арктичні льодовики тануть із швидкістю 2,7% за десятиліття.

Через глобальне потепління ми отримуємо низку не дуже позитивних наслідків:

- підвищення рівня Світового океану через танення льодовиків,
- збільшення інтенсивності та частоти екстремальних погодних умов,
- дефіцит питної води і низька врожайність, що може призвести до голоду,
- закислення океану та руйнування коралових рифів,
- втрата біорізноманіття,
- зростання захворюваності на малярію та лихоманку денге.

Існує така думка, що з глобальним потеплінням в світі стане лише тепліше, але насправді на нас чекають зміни клімату, які тягнуть за собою такі екстремальні природні явища, як посухи, повені, сильні урагани, затоплення прибережних районів і поселень, аномальні температури. Через проблему зміни клімату вже до кінця цього століття сотням мільйонів людей, флорі та фауні загрожує вимирання.

Зміна клімату це не тільки про катастрофи соціального характеру, а й глобальні екологічні проблеми. Зміна клімату є актуальною темою в політиці, проте її економічний вплив оцінюється як невеликий порівняно з іншими факторами, такими як продуктивність праці та технології. Незважаючи на високий рівень невизначеності в прогнозах, правильні дії на місцевому рівні можуть мати значний позитивний ефект на екологію. Якщо нічого не робити то глобальність трагедії неминуча, нам не потрібно запитувати себе, чи відбуваються зміни клімату, і чи спричинені вони діяльністю людини. Натомість ми повинні спитати себе: “Що можу зробити саме я і зараз?”.

Виявляється, чимало.

Дослідження 2017 року, проведене в співавторстві з доцентом Кімберлі Ніколасом, оцінило ефективність 148 заходів, які може здійснити кожна окрема людина щодня. На першому місці як не дивно виявилася відмова від поїздок автомобілем. Замініть освітлення у своєму домі на енергозберігаюче – світлодіодні лампи. Встановіть лічильники теплої води, газу та за можливості прилади, що регулюють споживання цих ресурсів. Утепліть будинок. Вимикайте світло та прилади, коли ви не використовуєте їх. Замініть ванну на душ і встановіть на змішувач насадку-аератор. Вживайте органічні та сезонні продукти місцевого виробництва. Не викидайте відходи, а здавайте їх на переробку. Використовуйте безфосфатні миючі засоби. Намагайтесь їсти менше м'яса, молока, сиру та яєць, адже інтенсивне агро-індустріальне тваринництво є руйнівним для довкілля. Надавайте перевагу альтернативам рослинного походження. Зменшуйте споживання продуктів із пальмовою олією, адже для її виробництва вирубають тропічні ліси. Висаджуйте дерева. Підтримуйте діяльність природних і регіональних ландшафтних парків та заповідників.